

Budgetuppföljning mars 2023

Utbildningsnämnden

Budgetuppföljning mars 2023

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2023-03-31 Organisation: Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

1 Måluppfyllelse	1
2 Ekonomi	2
2.1 Driftsredovisning	2
2.2 Kostnader fördelade på kostnadslag	2
2.3 Verksamhetens nettokostnader	3
2.4 Alla prognoser	6
2.5 Investeringar	7
3 Risker	7

1 Måluppfyllelse

Prognosen gällande utbildningsnämndens mål ”I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egen regi)” är att målet inte fullt ut kommer att uppnås. Bedömningen baseras på verksamheternas ekonomiska rapportering som visar att några grundskolor inte kommer vara i ekonomisk balans för 2023. Flera verksamheter inom ungdom och skola har och har haft ett sviktande elevunderlag som medfört att ett stort antal åtgärder genomförts och planer för ytterligare åtgärder har tagits fram för att så snart som möjligt nå ekonomisk balans. Det minskade elevunderlaget gör att skolorna i egen regi behöver fortsätta arbetet med att attrahera elever samt minska sina personal- och lokalkostnader. Detta arbete har pågått en längre tid men det är en långsiktig process som behöver tid för att ge full verkan. För 2023 kommer målet av denna anledning inte att uppfyllas fullt ut. Under våren 2023 pågår också ett fördjupat arbete med att se över antalet skolplatser i kommunens grundskolor. Arbetet ska redovisas till kommunstyrelsen i juni månad.

För övriga nämndmål prognostiserar utbildningsnämnden inga avvikelser.

2 Ekonomi

2.1 Driftsredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Intäkter och kostnader inkluderar även interna transaktioner, främst i form av utbetald peng mellan utbildningsnämndens hemkommunansvar och förskolor/skolor i egen regi.

Mnkr	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Intäkter	194,4	196,9	779,4	786,1	-6,7	1%	784,3
Kostnader	-432,6	-437,1	-1 747,1	-1 742,4	-4,7	0%	-1 699,1
Nettokostnader	-238,2	-240,2	-967,7	-956,2	-11,5	1%	-914,7

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget med 2,0 miljoner kronor, vilket motsvarar mindre än en procent av budgeterade nettokostnader. Utbildningsnämndens hemkommunansvar redovisar en positiv avvikelse mot budget på 5,5 miljoner kronor (främst volym) medan utbildningsnämndens verksamheter i egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget på 3,5 miljoner kronor. Avvikelsen inom egen regi beror främst på för låga intäkter för grundskolorna.

För helåret 2023 prognostiserar nämnden en negativ avvikelse mot budget med 11,5 miljoner kronor vilket motsvarar en procent av budgeterade nettokostnader. För utbildningsnämndens verksamheter i egen regi prognostiseras en negativ avvikelse på 13 miljoner kronor, främst till följd av för låga intäkter inom grundskolor. För utbildningsnämndens hemkommunansvar prognostiseras totalt sett en positiv avvikelse på 1,5 miljoner kronor för helåret till följd av färre, i Danderyd folkbokförda, barn och elever i förskola och skola än budgeterat. Antalet barn inom förskolan prognostiseras bli högre än budgeterat medan antalet barn inom grundskolan blir lägre än budgeterat.

2.2 Kostnader fördelade på kostnadslag

Tabellen visar utfall, prognos och budget för nämnden fördelat på anslag, volym och egen regi och föregående år.

Nämnd (mnkr)	Utfall mars 2023	Budget mars 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår % 2023	Utfall helår 2022
Anslag	-6,8	-7,6	-30,2	-30,2	0,0	0%	-24,1
Volym	-229,5	-234,1	-924,5	-926,0	1,5	0%	-884,4

Egen regi	-1,9	1,6	-13,0	0,0	-13,0	n/a	-6,2
Nettokostnader	-238,2	-240,2	-967,7	-956,2	-11,5	1%	-914,7

Anslag

Kostnadsslaget anslag avser främst kostnader för nämnd och förvaltning, övrig verksamhet samt utvecklingsinsatser i förskola och skola. För år 2023 prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Volym

Kostnadsslaget volym avser främst utbetald peng för förskola, grundskola (inklusive fritidshem) och gymnasium samt kostnader för särskola och vuxenutbildning. För år 2023 prognostiseras ett överskott på 1,5 miljoner kronor för volym. Den nya befolkningsprognosen från mars 2023 har analyserats tillsammans med det faktiska utfallet för första kvartalet. Vissa verksamheter har fler barn och elever än budgeterat, medan andra verksamheter har färre. Totalt sett förväntas kostnaderna bli lägre än budgeterat.

Egen regi

Kostnadsslaget egen regi avser de förskolor, skolor och övrig verksamhet som bedrivs av Danderyds kommun samt central förvaltning egen regi. För 2023 prognostiseras ett underskott på 13,0 miljoner kronor, varav 12,5 miljoner kronor avser grundskolor och 0,5 miljoner kronor avser förskolor i egen regi.

2.3 Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2022
Nämnd och förvaltning	-6,0	-6,3	-24,8	-24,8	0,0	0%	-20,2
Förskola	-47,0	-46,8	-189,4	-184,7	-4,7	3%	-177,0
Grundskola	-131,9	-136,3	-529,0	-535,2	6,2	1%	-513,2
Gymnasium	-42,2	-42,2	-172,2	-171,2	-1,0	1%	-162,2
Kommunal vuxenutbildning	-2,1	-2,0	-8,2	-8,2	0,0	0%	-6,9
Särskola	-6,1	-7,1	-27,3	-28,3	1,0	4%	-25,3
Övrig verksamhet	-0,8	-1,0	-3,8	-3,8	0,0	0%	-3,7
Summa UN hemkommunansvar	-236,2	-241,7	-954,7	-956,2	1,5	0%	-908,5
Central förvaltning egen regi	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Förskolor egen regi	0,1	0,8	-0,5	0,0	-0,5	n/a	1,5
Ungdom och skola egen regi	-3,4	0,8	-12,5	0,0	-12,5	n/a	-7,8
Övrig verksamhet egen regi	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0%	0,0
Summa UN egen regi	-1,9	1,6	-13,0	0,0	-13,0	n/a	-6,2
Summa Utbildningsnämnden	-238,2	-240,2	-967,7	-956,2	-11,5	1%	-914,7

2.3.1 Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Nämnd och förvaltning

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,3 miljoner kronor. För helåret 2023 prognostiseras ingen avvikelse.

Förskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är en negativ avvikelse mot budget på 0,4 miljoner kronor för förskolans volymrelaterade kostnader. Antal barn i förskolan har under första kvartalet varit fler än budgeterat för perioden, vilket resulterat i 1,7 miljoner kronor i högre kostnader för utbetald peng. Underskottet reduceras av 0,9 miljoner kronor i högre intäkter (föräldraavgifter och momsbidrag) samt 0,4 miljoner kronor i lägre utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd än budgeterat.

På helåret prognostiseras en negativ avvikelse mot budget på 4,7 miljoner kronor för förskolans volymrelaterade kostnader. Analys av den nya befolkningsprognosen från mars 2023 samt första kvartalets volymer visar på i genomsnitt 36 fler barn än budgeterat, vilket leder till högre kostnader för utbetald peng.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,2 miljoner kronor för förskolans anslagsfinansierade kostnader. För helåret 2023 prognostiseras ingen avvikelse.

Grundskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 4,2 miljoner kronor för grundskolans volymrelaterade kostnader. Antal elever i grundskolan har under första kvartalet varit färre än budgeterat för perioden, vilket resulterat i 2,9 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng. 0,8 miljoner kronor i högre intäkter (föräldraavgifter och momsbidrag) samt 0,5

miljoner kronor i lägre utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd bidrar också till överskottet.

På helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget på 6,2 miljoner kronor för grundskolans volymrelaterade kostnader, till följd av färre elever än budgeterat. Den nya befolkningsprognosen från mars 2023 visar på i genomsnitt 70 färre elever än budgeterat och största avvikelsen ligger under vårterminen. Analys av första kvartalets kostnader tyder också på en lägre andel barn inskrivna i fritidshem än budgeterat, vilket även det bidrar till lägre kostnader. Kostnaderna för skolskjuts är osäkra i dagsläget på grund av nytt avtal och felaktiga fakturor, men bedömningen är att kostnaderna inte kommer överstiga budget.

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,1 mnkr för grundskolans anslagsfinansierade kostnader. För helåret 2023 prognostiseras ingen avvikelse.

Gymnasium

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är i linje med budget för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. Antalet elever i gymnasium har under vårterminen överstigit budget, vilket medfört en ökad kostnad för utbetald programpeng. Underskottet kompenseras dock av lägre kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd.

På helåret prognostiseras en negativ avvikelse mot budget på 1,0 miljoner kronor för gymnasieskolans volymrelaterade kostnader. Den nya befolkningsprognosen från mars 2023 visar på i genomsnitt nio fler elever än budgeterat, vilket leder till högre kostnader för utbetald programpeng.

Kommunal vuxenutbildning

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är en negativ avvikelse mot budget på 0,1 miljoner kronor för den kommunala vuxenutbildningen. Prognos för 2023 från Kunskapscentrum nordost visar ingen avvikelse för helåret.

Särskola

Volym:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,0 miljon kronor för särskola. 0,6 miljoner kronor avser grundsärskola till följd av sex färre elever än budgeterat. 0,4 miljoner kronor avser gymnasiesärskola till följd av två färre elever än budgeterat.

På helåret prognostiseras en positiv avvikelse mot budget på 1,0 miljon kronor. Flera utredningar pågår vilket kan leda till att elevantalet ökar under året. Kostnaden per elev är hög i särskolan och små volymförändringar kan få stor inverkan på prognosen framåt. Därför bedöms i dagsläget inte överskottet från första kvartalet att öka, trots att elevantalet för vårterminen är lägre än budget. Kostnaderna för skolskjuts är osäkra i dagsläget på grund av nytt avtal och felaktiga fakturor, men bedömningen är att kostnaderna inte kommer överstiga budget.

Övrig verksamhet

Anslag:

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,2 miljoner kronor för övrig verksamhet. För helåret 2023 prognostiseras ingen avvikelse.

2.3.2 Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Central förvaltning egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 1,1 miljon kronor, en avvikelse som beror på att alla kostnader inte uppstår i den takt som de är budgeterade.

För år 2023 prognostiseras ingen avvikelse för central förvaltning egen regi.

Förskolor egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en negativ avvikelse mot budget på 0,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på budgeterat statsbidrag som ännu inte har fördelats ut till enheterna, i väntan på beslut. Senare startdatum, jämfört med budgeterat, för inskrivna barn i förskola under januari har medfört lägre intäkter än budgeterat.

För år 2023 prognostiserar förskolor i egen regi en negativ avvikelse mot budget om 0,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på högre personalkostnader till följd av Kommunals nya avtal som börjar gälla från 1 april 2023. Förvaltningen har utgått från att 65 procent av förskolans personal omfattas av det nya avtalet. Löneökningstrymnet för 2023 förväntas överstiga den budgeterade löneökningen med 0,9 miljoner kronor. Förskolorna behöver gå med överskott under första halvåret för att kompensera för minskat antal barn från augusti. Barnantalet, under helåret, förväntas överstiga budget vilket medför högre intäkter om 0,3 miljoner kronor jämfört med budget. Åtgärder vidtas löpande för att anpassa verksamheterna efter ökade kostnader för livsmedel och övriga inköp.

Ungdom och skola egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en negativ avvikelse mot budget om 4,2 miljoner kronor. Avvikelsen härrör främst från de enheter som redan vid budgetarbetet konstaterades ha svårt att upprätthålla en budget i balans.

Skolorna i egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 12,5 miljoner kronor för 2023. Det är enstaka skolor som prognostiserar ett underskott, vilket till stor del förklaras av att utbudet av platser på skolorna är för stort i förhållande till antalet faktiska elever. Samtliga skolor arbetar aktivt med ekonomin för att få en budget i balans. På uppdrag av kommunstyrelsen genomförs under våren en skolutredning med ett syfte att minska överkapaciteten på skolplatser. Löneökningstrymnet för 2023 förväntas överstiga den budgeterade löneökningen med 0,9 miljoner kronor till följd av Kommunals nya avtal. I prognosen har förvaltningen gjort bedömningen att skolorna kan hantera de ökade personalkostnader som det nya avtalet medför.

Övrig verksamhet egen regi

Redovisat utfall per 31 mars är en positiv avvikelse mot budget på 0,3 miljoner kronor till följd av högre intäkter än budgeterat för ungdomsmottagningen och lägre kostnader än budgeterat för enheten för flerspråkighet.

För år 2023 prognostiseras ingen avvikelse för övrig verksamhet egen regi.

2.4 Alla prognoser

Sammanställningen nedan visar nämndens budget och prognos per verksamhet vid respektive prognostillfälle.

Ansvär (mnkr)	Budget helår 2023	Prognos 1 Helår 2023	Prognos 2 Helår 2023	Prognos 3 Helår 2023
Nämnd och förvaltning	-24,8	-24,8	-24,8	
Förskola	-184,7	-184,7	-189,4	
Grundskola	-535,2	-535,2	-529,0	
Gymnasium	-171,2	-171,2	-172,2	
Kommunal vuxenutbildning	-8,2	-8,2	-8,2	
Särskola	-28,3	-28,3	-27,3	
Övrig verksamhet	-3,8	-3,8	-3,8	
Summa UN hemkommunansvar	-956,2	-956,2	-954,7	
Central förvaltning egen regi	0,0	0,0	0,0	
Förskolor egen regi	0,0	0,0	-0,5	
Ungdom och skola egen regi	0,0	-12,3	-12,5	
Övrig verksamhet egen regi	0,0	0,0	0,0	
Summa UN egen regi	0,0	-12,3	-13,0	
Summa Utbildningsnämnden	-956,2	-968,5	-967,7	

Utbildningsnämndens hemkommunansvar har förbättrat prognosen med 1,5 miljoner kronor jämfört med årets första prognos, till följd av analys av den nya befolkningsprognosen från mars 2023 samt analys av faktiskt utfall för första kvartalet.

Utbildningsnämnden egen regi har försämrat prognosen med 0,7 miljoner kronor jämfört med årets första prognos, primärt till följd av Kommunals nya avtal som medför ökade personalkostnader för förskola samt resurskrävande elever inom skola som kräver ökad bemanning.

2.5 Investeringar

Projekt	Utfall Mar 2023	Budget Mar 2023	Prognos helår 2023	Budget helår 2023	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %
---------	-----------------	-----------------	--------------------	-------------------	----------------------------	------------------------------

Investeringar egen regi	-0,4	-0,7	-3,0	-3,0	0,0	0%
Summa Alla projekt	-0,4	-0,7	-3,0	-3,0	0,0	0%

Årets prognostiserade investeringsutfall uppgår till 3,0 miljoner kronor, vilket är i linje med budget.

3 Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, särskola och vuxenutbildning. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2023. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2023 är baserad på befolkningsprognosen från april 2022. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritidshem och andel som går på respektive gymnasieprogram. I den här prognosen har hänsyn tagits till den nya befolkningsprognosen från mars 2023 samt det faktiska utfallet för årets första kvartal. Riskerna består främst i eventuella avvikelser från befolkningsprognoserna.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Vi ser tydligt att grundskolan inte kommer att nå en budget i balans under 2023, dels på grund av en överkapacitet av skolplatser, dels på grund av den ökande inflationens påverkan på till exempel mat och övriga inköp.

Det genomförda skolvalet inför höstterminen 2023 har medfört både positiva och negativa effekter för grundskolorna. Då skolbyten förekommer ända fram till terminsstarten är det dock för tidigt att kunna avgöra de exakta ekonomiska konsekvenserna för respektive enhet.

Bildningsförvaltningen genomförde under december 2022 hyresförhandlingar med tekniska kontoret avseende två skolfastigheter som drabbas av stora olägenheter avseende ombyggnationer. Överenskommelse om en reduktion av hyran har nåtts på tjänstemannanivå men denna har ännu inte formellt beslutats, vilket medför en risk för ett ökat budgetunderskott.